

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2006. június 15.*

A C-255/04. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz
2004. június 14-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: A-M. Rouchaud-Joët és E. Traversa,
meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Francia Köztársaság** (képviselik: G. de Bergues és A. Hare, meghatalmazotti
minőségben)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: francia.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök (előadó), N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešić és E. Levits bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetlevelével az Európai Közösségek Bizottsága a következők megállapítását kéri a Bíróságtól:
 - mivel a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségek engedélyezésének feltételeként határozza meg a művészeti ügynökség tevékenysége iránti igényt a művészek szükségleteinek fényében, valamint,

- mivel olyan művészek munkavállalói jogállását védelmezi, akik a lakóhelyük szerinti tagállamban, ahol rendszeresen nyújtanak hasonló szolgáltatásokat, letelepedett szolgáltatónak minősülnek,

a Francia Köztársaság nem teljesítette az EK 43. és EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 2 A jelen ügy az EK 49. cikk alkalmazásán túl a szociális biztonság közösségi szabályozására vonatkozó kérdéseket is érint.
- 3 Az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendelettel (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 308. o.) módosított 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és napra készre tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról

szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o., a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 4. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„E rendelet alkalmazandó a következő szociális biztonsági ágakat érintő valamennyi jogszabályra:

- a) betegségbiztosítási és anyasági ellátások;
- b) rokkantsági ellátások, beleértve a rokkantak keresőkéességének fenntartását vagy javítását célzó ellátásokat is;
- c) öregségi ellátások;
- d) túlélő hozzátartozó számára nyújtott ellátások;
- e) munkahelyi balesetekkel és foglalkozási megbetegedéssel kapcsolatos ellátások;
- f) haláleseti juttatások;
- g) munkanélküli ellátások;
- h) családi ellátások.”

- 4 A hivatkozott rendelet 13. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A rendelet hatálya alá tartozó munkavállalóra csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni.”

- 5 Az 1408/71 rendelet 14a. cikke 1. pontjának b) alpontja értelmében „az a személy, aki szokásosan önálló vállalkozó egy tagállamban, és egy másik tagállam területén végez munkát, továbbra is az előbb említett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, feltéve, hogy e munka várható időtartama nem haladja meg a tizenkét hónapot”.

A nemzeti szabályozás

- 6 A jelen ügyben releváns francia szabályozás egyfelől a művészeti közvetítői tevékenységre, másfelől pedig a művészek tevékenységére vonatkozik.

A művészeti közvetítői tevékenységet szabályozó francia rendszer

– Engedély kiadása a piac szükségleteitől függően

- 7 A code du travail-nak (a munka törvénykönyve) (1973. január 2-i 73-4. sz. törvény

[JORF 1973. január 3., 52. o.] az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos változatának L. 762-3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„a Conseil d'État határozata állapítja meg a művészeti ügynöki engedély megadásának, megújításának és visszavonásának feltételeit.

E feltételek a művészeti ügynök magatartását, tevékenysége gyakorlásának módját és az előadóművészek közvetítési szükségleteinek fényében a tevékenysége iránti igényt érintik.”

- 8 E tekintetben a code du travail indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos változatának R. 762-6. cikke előírja, hogy „minden, az érintettek személyiségére, magatartására és szakmai tevékenységére, a gyakorolt vagy gyakorolandó művészeti ügynöki tevékenység sajátos körülményeire, valamint az előadóművészek közvetítési szükségleteire vonatkozó iratot és adatot meg kell küldeni a (munka törvénykönyve R. 762-3. cikke értelmében a munkaügyi miniszter mellett létrehozott tanácsadó) bizottság tagjainak, akik kötelesek tiszteletben tartani a tudomásukra jutott adatok bizalmas jellegét”.
- 9 A code du travail L. 762-3. cikkét időközben módosította a szociális kohézió programozásáról szóló 2005. január 18-i 2005-32. sz. törvény (JORF 2005. január 19., 864. o.), és már nem tartalmazza a piac szükségleteire vonatkozó hivatkozást.

– A francia ügynökhöz való fordulás követelménye

- 10 A code du travail indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos változatának L. 769-9. cikke értelmében „a külföldi művészeti ügynökök, a saját államuk és Franciaország közötti viszonyossági megállapodás kivételével, nem közvetíthetnek Franciaországban előadóművészeket francia ügynök közvetítésének igénybevétele nélkül”.

- 11 Ezt a rendelkezést az Európai Közösséget létrehozó szerződés 43. és 49. cikkének a művészeti ügynök tevékenységére történő alkalmazása érdekében hozott 2001. február 22-i 2001-177. sz. végzés (JORF 2001. február 24., 3024. o.) módosította. E módosítást követően a valamely más tagállamban letelepedett művészeti ügynökök már nem kötelesek francia ügynök közvetítését igénybe venni, hanem csak – bizonyos esetekben – engedéllyel kell rendelkezniük.

– Az engedély követelménye

- 12 A 2001-177. sz. végzést követően a code du travail L. 762-9. cikke előírja, hogy „az Európai Közösség tagállamainak vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás részes államainak művészeti ügynökei gyakorolhatják tevékenységüket Franciaországban, ha az L. 762-3. cikkben előírt feltételek szerint erre engedélyt kapnak, illetve rendelkeznek egy másik tagállamban hasonló feltételek mellett kibocsátott engedéllyel.”

– A Franciaországban való letelepedés követelménye

- 13 A code du travail indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos változatának R. 762-12. cikke értelmében:

„Valamely művésznek a művészeti ügynökségbe történő felvételét az engedély jogosultjának egy hónapon belül jelentenie kell a székhelye szerinti megyei munkaügyi igazgatóságnak [...].”

- 14 A code du travail indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos változatának R. 762-13. cikke előírja:

„Minden művészeti ügynökség havonta köteles a székhelye szerinti megyei munkaügyi igazgatósággal közölni a végrehajtott kiközvetítések statisztikai adatait [...]

[...].”

- 15 Ugyanakkor, az Európai Közösség tagállamaiból vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás részes államaiból származó művészeti ügynökök tevékenységének gyakorlásáról szóló és a code du travail-t módosító 2004. március 8-i 2004-206. sz. rendeletet (második rész, Décrets en Conseil d'État) (JORF 2004. március 10., 4685. o.) követően az R. 762-15. és az R. 762-17. cikk már csak azt írja elő, hogy a valamely másik tagállamból származó művészeti ügynök által benyújtott kérelmekben „adott esetben fel kell tüntetni azon kapcsolódó irodák vagy fióktelepek helyét, amelyeket a művészeti ügynök Franciaországban szándékozik létrehozni.”

A művészeti tevékenységet szabályozó francia rendszer

- 16 A code du travail indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos változatának R. 762-1. cikke felállítja a munkavállalói jogállás vélelmét. E cikk értelmében:

„Minden olyan szerződést, amely által valamely természetes vagy jogi személy, díjazás ellenében, előadóművész fellépését biztosítja produkciója bemutatása

céljából, munkaszerződésnek kell vélelmezni, amennyiben ez a művész a szerződés tárgyát képező tevékenységét nem olyan körülmények között gyakorolja, amelyek szükségessé tennék számára a szakmai kamarába történő felvételét.

Ez a vélelem a díjazás módjától és összegétől, valamint a felek által a szerződésnek adott minősítéstől függetlenül fennáll. Ezt a vélelmet még annak bizonyítása sem dönti meg, hogy a művész megőrzi művészetének kifejezési szabadságát, hogy ő részben vagy egészében tulajdonosa a felhasznált anyagnak, illetve, hogy ő maga is alkalmaz egy vagy több segítőt, amennyiben személyesen részt vesz az előadásban.

[...].”

Tényállás és a pert megelőző eljárás

- ¹⁷ Miután a Francia Köztársaságnak lehetőséget biztosított észrevételei előterjesztésére, a Bizottság 2000. január 26-án indokolással ellátott véleményt intézett a tagállamhoz, amelyben megállapította, hogy a művészeti közvetítők és a művészek tevékenységét szabályozó nemzeti jogszabályok egyes aspektusai számára összeegyeztethetetlennek tűnnek az EK 43. és EK 49. cikkel. A Bizottság ezután felhívta e tagállamot, hogy az indokolással ellátott vélemény közzétételétől számított két hónapos határidőn belül teljesítse az EK-Szerződésből eredő kötelezettségeit. Mivel nem volt elégedett a francia hatóságoknak a 2000. április 28-i levelében adott válaszával, valamint a 2000. december 29-i, 2002. március 13-i, 2003. február 4-i és szeptember 4-i kiegészítő információkkal, a Bizottság benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

- 18 Keresetében a Bizottság két, a művészeti közvetítők és a művészek tevékenységét szabályozó francia jogszabályokra vonatkozó kifogásra hivatkozik, amelyek közül az első négy részből áll.
- 19 Az első kifogás négy része az alábbiakon alapul:
 - az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos azon francia szabályozásnak az EK 43. és EK 49. cikkel való összeegyeztethetetlensége, amely előírta, hogy a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségeknek francia ügynököt kell közvetítőként igénybe vennie;
 - az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos azon francia szabályozásnak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetlensége, amely előírta, hogy a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségek székhelyének vagy valamely állandó telephelyének Franciaországban kell lennie;
 - az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártá után elfogadott azon francia szabályozásnak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetlensége, amely előírta, hogy a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségeknek egyes esetekben engedélyt kell kérniük a francia hatóságoktól, anélkül, hogy figyelembe vennék a lakóhely szerinti tagállamban már kiadott engedélyeket és biztosítékokat, és

- az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos azon francia szabályozásnak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetatlensége, amely a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségek számára az engedély megadását a művészek közvetítői szükségleteitől tette függővé.

20 A második kifogás az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártakor hatályos azon francia szabályozásnak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetatlenségén alapul, amely előírta, hogy minden olyan szerződést, amely által valamely természetes vagy jogi személy, díjazás ellenében, előadóművész fellépését biztosítja produkciója bemutatása céljából, munkaszerződésnek kell vélelmezni, mivel ezt a szabályozást más tagállamokból származó szolgáltató művészekre is alkalmazandó (a továbbiakban: a munkavállalói jogállás szóban forgó vélelme).

21 Az írásbeli eljárás során a Bizottság elállt az első kifogás első és második részétől.

22 A jelen kereset így az EK 49. cikk tekintetében az első kifogás harmadik és negyedik részének, valamint a negyedik kifogás vizsgálatára szorítkozik.

A harmadik, azon alapuló kifogásról, hogy a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségeknek egyes esetekben engedélyt kell kérniük a francia hatóságoktól, anélkül, hogy figyelembe vennék a lakóhely szerinti tagállamban már kiadott engedélyeket és biztosítékokat

23 A francia kormány a keresetben foglalt jogalapok és kérelmek közötti eltéréseken alapuló elfogadhatatlansági kifogásra hivatkozik. A francia kormány szerint az első kifogás harmadik része nem szerepel a kereseti kérelmek között.

- 24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság alapokmányának 21. cikke, és eljárási szabályzata 38. cikke 1. §-ának c) pontja szerint a Bizottságnak az EK 226. cikk alapján benyújtott keresetlevélben pontosan meg kell jelölnie azokat a kifogásokat, amelyekről a Bíróság határozathozatalát kéri (lásd ebben az értelemben a C-347/88. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1990. december 13-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-4747. o.] 28. pontját és a C-52/90. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 1992. március 31-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-2187. o.] 17. pontját). E kérelmeket egyértelműen kell megfogalmazni, annak elkerülése céljából, hogy a Bíróság határozatában túlterjeszkedjen a kereseti kérelmen, vagy ne határozzon valamely kifogás tekintetében (lásd ebben az értelemben a 46/59. és 47/59. sz., Meroni kontra Főhatóság egyesített ügyekben 1962. december 14-én hozott ítéletet [EBHT 1963., 783. és 801. o.] valamint a C-296/01. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-13909. o.] 121. pontját).
- 25 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy bár a Bizottság a szóban forgó kifogást keresetének jogalapjai között említi, ez nem jelenik meg a kereseti kérelmekben. Mivel nem szerepel a keresete tárgyát képező kifogások között, ezt a kifogást elfogadhatatlannak kell minősíteni.
- 26 A fentiek értelmében az első kifogás harmadik része elfogadhatatlan.

Az első kifogás negyedik, az engedély megadásának a művészek közvetítői szükségleteitől való függővé tételére vonatkozó részéről

A felek érvei

- 27 A Bizottság arra hivatkozik, hogy egy olyan nemzeti szabályozás, amely valamely engedély megadását a művészek közvetítői szükségleteitől teszi függővé, a szolgáltatások nyújtásának az EK 49. cikkben előírt szabadsága jogellenes korlátozásának minősül.

- 28 A francia kormány elismeri, a Bizottság által kifogásolt jogi korlátozás fennállását a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökök szolgáltatásnyújtásának szabadsága tekintetében, de hozzáteszi, hogy a szóban forgó rendelkezést a 2005-32. sz. törvény időközben módosította.

A Bíróság álláspontja

- 29 E tekintetben elegendő annak megállapítása, hogy – amint azt egyébként a francia kormány is elismerte – az olyan nemzeti szabályozás, amely olyan tevékenység, mint a művészközvetítői tevékenység gyakorlásához szükséges engedély megadását a művészek közvetítői szükségleteitől teszi függővé, korlátozásnak minősül, mivel arra irányul, hogy korlátozza a szolgáltatást nyújtók számát. Márpedig a francia kormány semmilyen olyan érvre nem hivatkozott, amely alkalmas lett volna e korlátozás indokolására.
- 30 A francia kormánynak az időközben végrehajtott jogszabály-módosításon alapuló érve tekintetében emlékeztetni kell arra, hogy az EK 226. cikk alapján benyújtott kereset esetében a kötelezettségszegés fennállását a szóban forgó tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni (lásd különösen a C-13/00. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2002. március 19-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-2943. o.] 21. pontját).
- 31 Márpedig a jelen ügyben a szóban forgó határidő lejártakor, tehát 2000. március 26-án, még nem került módosításra az a francia szabályozás, amely a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségek számára az engedély megadását a művészek közvetítői szükségleteitől tette függővé.
- 32 Következésképpen az első kifogás negyedik része megalapozott.

A munkavállalói jogállás szóban forgó véelmére vonatkozó kifogásról

A felek érvei

- 33 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a munkavállalás szóban forgó, nehezen megdönthető véelme korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát, mivel annak érdekében, hogy szerződésük ne minősüljön munkaszerződésnek – aminek következtében a munkavállalókra nemcsak a társadalombiztosítás, hanem a fizetett szabadság rendszere is vonatkozna – a más tagállamban letelepedett művészeknek bizonyítaniuk kell, hogy tevékenységüket nem munkavállalóként, hanem éppen ellenkezőleg, önálló vállalkozóként végzik. Ez a korlátozás az általa elérni kívánt célhoz viszonyítva aránytalan.
- 34 A francia kormány arra hivatkozik, hogy a szóban forgó véelem nem minősül a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának, és egyébként is könnyen megdönthető. Az Európai Közösségek Bíróságának az 1408/71/EGK rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjában, 14a. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és 14c. pontjában szereplő jogi kifejezéseket magyarázó ítélkezési gyakorlatáról szóló, 2001. január 18-i DSS/DACI 2001/34. sz. foglalkoztatási és szolidaritási miniszteri körlevelet követően az E 101-es formanyomtatvány egyszerű bemutatása elegendő volt a munkavállalói jogállás véelmének megdöntéséhez.
- 35 A francia kormány továbbá arra hivatkozik, hogy a munkavállalás szóban forgó véelmét mindenképpen igazolják a művészek szociális védelmével és a színlelt munkaszerződések elleni küzdelemmel kapcsolatos közérdekű indokok.

A Bíróság álláspontja

- 36 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a jelen kereset azon művészekre szorítkozik, akik a lakóhelyük szerinti tagállamban – ahol rendszeresen nyújtanak hasonló szolgáltatásokat – letelepedett szolgáltatónak minősülnek (a továbbiakban: szóban forgó művészek). Olyan személyekről van tehát szó, akik azért jönnek Franciaországba, hogy ott tevékenységüket időszakosan és önálló vállalkozóként gyakorolják. Ez a kereset tehát nem vonatkozik sem a Franciaországban letelepedett művészekre (e tekintetben lásd a C-171/02. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5645. o.] 24. pontját), sem pedig a Franciaországban tevékenységüket munkavállalóként, tehát a közösségi jog értelmében vett „bérből és fizetésből élő munkavállalóként” gyakorló művészekre (e tekintetben lásd a C-107/94. sz. Asscher-ügyben 1996. június 27-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-3089. o.] 25. pontját). Következésképpen a jelen keresetben a Bizottság csak annyiban kifogásolja a francia jogot, amennyiben az a más tagállamokban letelepedett szolgáltatásnyújtó művészekkel szemben is hatályos.
- 37 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 49. cikk nemcsak a más tagállamban letelepedett szolgáltatóval szemben a nemzetisége alapján alkalmazott minden megkülönböztetés eltörlését követeli meg, hanem ugyanúgy valamennyi korlátozás megszüntetését akkor is, ha azok különbségtétel nélkül vonatkoznak a nemzeti és az egyéb tagállamokból származó szolgáltatókra, amennyiben azok akadályozzák, zavarják vagy kevésbé vonzóvá teszik egy másik tagállamban letelepedett olyan szolgáltató tevékenységét, aki származási országában jogszerűen nyújt hasonló szolgáltatásokat (ebben az értelemben lásd a C-76/90. sz. Säger-ügyben 1991. július 25-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-4221. o.] 12. pontját és a C-49/98., C-50/98., C-52/98., C-54/98., C-68/98. és C-71/98. sz., Finalarte és társai egyesített ügyekben 2001. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7831. o.] 28. pontját). A szolgáltatásnyújtás szabadsága mind a szolgáltatás nyújtóját, mind annak igénybevevőjét illeti (lásd a 286/82. és 26/83. sz., Luisi és Carbone egyesített ügyekben 1984. január 31-én hozott ítélet [EBHT 1984., 377. o.] 16. pontját és a C-262/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 13-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-6569. o.] 22. pontját).
- 38 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a munkavállalói jogállás szóban forgó védelme, megdönthetőségének nehézségétől függetlenül korlátozza a szolgáltatások nyújtásának az EK 49. cikkben előírt szabadságát. Ugyanis, még ha szigorú értelemben nem is fosztja meg a szóban forgó művészeket attól a lehetőségtől,

hogy tevékenységüket Franciaországban önálló vállalkozóként gyakorolják, ez a vélelem mégis olyan akadályt jelent számukra, amely zavarhatja szolgáltatói tevékenységüket. Annak elkerülése érdekében, hogy szerződésük ne minősüljön munkaszerződésnek – ami további költségekkel járna a Franciaországban a bérből és fizetésből élő munkavállalók társadalombiztosítási rendszeréhez való tartozás miatt kötelezően fizetendő járulékok, valamint a fizetett szabadságok rendszeréhez való tartozás okán – a szóban forgó művészeknek *bizonyítaniuk* kell, hogy nem munkavállalóként, hanem önálló vállalkozóként végzik tevékenységüket. Ily módon a munkavállalói jogállás szóban forgó véelme olyan jellegű, hogy kevésbé vonzóvá teszi egyrészt azt, hogy a szóban forgó művészek szolgáltatásaikat Franciaországban nyújtsák, másrészt pedig azt, hogy a francia előadás-szervezők igénybe vegyék e művészeket.

- 39 E tekintetben a francia kormány arra hivatkozik, hogy a munkavállalói jogállás szóban forgó véelme nem korlátozhatja a szolgáltatásnyújtás szabadságát, mivel egy olyan eljárási módról van szó, amely tiszteletben tartja a hatékonyságnak a Bíróság ítélkezési gyakorlata által megállapított elvét.
- 40 Igaz ugyan, hogy a munkavállalói jogállás szóban forgó véelme, mint minden vélelem, eljárási jellegű rendelkezésnek minősül, meg kell azonban állapítani, hogy a francia kormány által hivatkozott ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható mechanikusan minden eljárási jellegű nemzeti rendelkezésre, hanem kizárólag csak a közösségi jog közvetlen hatályából eredően a polgárokat megillető jogok védelmének biztosítására irányuló keresetekre vonatkozó eljárási rendelkezésekre (lásd különösen a C-312/93. sz. Peterbroeck-ügyben 1995. december 14-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-4599. o.] 12. pontját). Márpedig a munkavállalói jogállás szóban forgó véelme nem a közösségi jogon alapuló jogok biztosítására irányul, hanem éppen ellenkezőleg, korlátozza ezeket.
- 41 A francia kormány továbbá azt állítja, hogy a DSS/DACI n° 2001/34 körlevelet követően az E 101-es formanyomtatvány egyszerű bemutatása elegendő a munkavállalói jogállás véelmének megdöntéséhez.

- 42 Még ha feltételezhető is, hogy a hivatkozott körlevél tényleges következményeképpen a munkavállalói jogállás szóban forgó véelme *automatikus*an hatályát veszti az E 101-es formanyomtatvánnyal rendelkező művészekkel szemben, meg kell állapítani, hogy ezt a körlevelet 2001. január 18-án fogadták el, tehát jóval az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejárta utáni időpontban. Ez a körlevél tehát semmiképpen nem módosítja a jelen ítélet 38. pontjában adott értékelést.
- 43 Ugyanakkor a szolgáltatásnyújtás szabadságát korlátozhatják az EK 55. cikkel együtt értelmezett EK 46. cikk (1) bekezdésében szereplő okok, vagy a közérdeken alapuló kényszerítő okok által indokolt nemzeti szabályozások (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 13-án hozott ítélet 23. pontját), amennyiben nem léteznek olyan közösségi harmonizációs intézkedések, amelyek előírnák az ezen érdekek védelmének biztosításához szükséges intézkedéseket (lásd ebben az értelemben az áruk szabad mozgása területén a C-323/93. sz., Centre d'insémination de la Crespelle ügyben 1994. október 5-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-5077. o.] 31. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 44 Elvben a tagállamokra tartozik a biztosítani kívánt jogos érdekek védelme szintjének és elérési módjának meghatározása. Ugyanakkor kizárólag a Szerződés által kijelölt korlátok között és különösen az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett tehetik ezt meg, mely utóbbi megköveteli, hogy az elfogadott intézkedések alkalmasak legyenek az elérni kívánt célkitűzés megvalósítására és ne lépjenek túl az eléréséhez szükséges mértéken (lásd különösen a fent hivatkozott Säger-ügyben hozott ítélet 15. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 13-án hozott ítélet 24. pontját).
- 45 A jelen ügyben a Bizottság által hivatkozott második kifogás megalapozottságának értékelése céljából azt kell megvizsgálni, hogy a munkavállalói jogállás szóban forgó véelme – amely maga után vonja a bérből és fizetésből élő munkavállalók szociális biztonsági rendszerébe és a fizetett szabadságok rendszerébe való tartozását –

megindokolható-e a jelen ítélet 43. pontjában említett indokok egyikével, hogy ez az intézkedés arányos-e az elérni kívánt célkitűzésekkel, illetve léteznek-e olyan közösségi harmonizációs intézkedések, amelyek kizárják ezt az igazolási lehetőséget.

- 46 A francia kormány e tekintetben azt állítja, hogy a hivatkozott vélelmet két közérdeken alapuló kényszerítő ok indokolja, elsősorban a szóban forgó művészek szociális védelme, másodsorban pedig a színlelt munkaszerződések elleni küzdelem.
- 47 Először is, a szóban forgó művészek szociális védelmének tekintetében egyáltalán nem zárható ki az, hogy a bérből és fizetésből élő munkavállalókhoz hasonlóan az olyan önálló vállalkozóknak, mint a szolgáltatásokat nyújtó művészek, is szükségük lehet bizonyos szociális védelmet biztosító egyedi intézkedésekre (lásd ebben az értelemben a C-53/95. sz. Kemmler-ügyben 1996. február 15-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-703. o.] 13. pontját). Ily módon a szolgáltatásnyújtók szociális védelme elvben minősülhet olyan közérdeken alapuló kényszerítő oknak, amely igazolja a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását.
- 48 Mindenesetre, ami egyfelől a szociális védelem biztosítását illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a szolgáltatásnyújtók szociális biztonságára vonatkozó jogterület szabályozásának sajátos kérdése közösségi harmonizáció tárgyát képezi. Az 1408/71 rendelet 4. cikkével és 14. cikke 1. pontjának a) alpontjával együtt értelmezett 13. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy azok a személyek, akik szokásosan önálló vállalkozóként tevékenykednek valamelyik tagállamban, és időszakosan egy másik tagállam területén végeznek munkát, továbbra is az előbb említett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak. A hivatkozott rendelet által létrehozott rendszer szerint tehát a szóban forgó művészek a származásuk szerinti, és nem a szolgáltatás nyújtásának helye szerinti tagállam által előírt szociális biztonsági rendszerhez tartoznak, amely védelmet egyébként az úgynevezett „E 101-es igazolással” bizonyíthatnak (lásd ebben az értelemben a C-178/97. sz., Banks és társai ügyben 2000. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-2005. o.] 33. és 34. pontját).

- 49 E körülményekre tekintettel a Francia Köztársaság nem jogosult a szóban forgó művészeket saját szociális biztonsági rendszerébe kényszeríteni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Banks és társai ügyben hozott ítélet 41. és 42. pontját).
- 50 Másfelől, ami a fizetett szabadsághoz való jogot illeti, meg kell állapítani, hogy a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 1993. november 23-i 93/104/EK tanácsi irányelv (HL L 307., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet 2. kötet 197. o.) írja elő a fizetett szabadságra vonatkozó szabályokat. Ez a rendelet azonban kizárólag a bérből és fizetésből élő munkavállalókra, és nem a szolgáltatásnyújtókra vonatkozik.
- 51 Még ha a szóban forgó művészek fizetett szabadságának kérdését közösségi szinten nem is harmonizálták, és a Francia Köztársaság számára elvben megmarad e védelem előírásának lehetősége, akkor is meg kell állapítani, hogy a szolgáltatásnyújtók fizetett szabadsághoz való (akár közvetett módon, a munkavállalói jogállás vélelme által, akár közvetlen módon biztosított) jogát nehéz összeegyeztetni az önálló vállalkozóként végzett tevékenységgel. A fizetett szabadsághoz való jog ugyanis az egyik legfontosabb és legjellegzetesebb munkaviszonyhoz fűződő jogosultság. Ezzel szemben az önálló tevékenységet éppen a fizetett szabadsághoz való jog hiánya jellemzi.
- 52 Másodsorban, a színlelt munkaszerződés elleni küzdelem tekintetében meg kell állapítani, hogy az a körülmény, hogy a művészeket az előadás-szervezők szokásosan időszakos jelleggel és rövid időre alkalmazzák, önmagában nem alapozza meg a színlelt munkaszerződés általános gyanúját. Ez annál is inkább így van, mivel a szóban forgó művészeket a lakóhelyük szerinti tagállamban, ahol rendszeresen hasonló szolgáltatásokat nyújtanak, letelepedett szolgáltatásnyújtókként ismerik el.

- 53 E körülményekre tekintettel – amint azt a Bizottság is megállapítja – a színlelt szerződések elleni hatékony küzdelem érdekében elegendő lenne egy *utólagos*, kellő visszatartó erővel bíró szankciókkal kísért ellenőrzés kialakítása a színlelt nem hivatásos vagy önkéntes jogállások alkalmazása egyedi eseteinek azonosítása és elkerülése céljából.
- 54 Következésképpen a második kifogás megalapozott.
- 55 A fentiekre figyelemmel a következőket kell megállapítani:
- mivel a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségek engedélyezését a művészek közvetítői szükségleteitől tette függővé, valamint
 - mivel olyan művészek munkavállalói jogállását vélelmezi, akik a lakóhelyük szerinti tagállamban, ahol rendszeresen nyújtanak hasonló szolgáltatásokat, letelepedett szolgáltatónak minősülnek

a Francia Köztársaság nem teljesítette az EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 56 A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 3. §-a alapján részleges pernyertesség esetén a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit. Mivel a felek részlegesen pervesztesek lettek, úgy kell határozni, hogy mindegyik fél maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Francia Köztársaság nem teljesítette az EK 49. cikkéből eredő kötelezettségeit:**
 - mivel a más tagállamban letelepedett művészeti ügynökségek engedélyezését a művészek közvetítői szükségleteitől tette függővé, valamint
 - mivel olyan művészek munkavállalói jogállását vélelmezi, akik a lakóhelyük szerinti tagállamban, ahol rendszeresen nyújtanak hasonló szolgáltatásokat, letelepedett szolgáltatónak minősülnek.
- 2) A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) Az Európai Közösségek Bizottsága és a Francia Köztársaság maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások